

діях. Необхідно розробляти ефективні методи діагностики, лікування та реабілітації осіб, які зазнали впливу травматичних подій, зокрема шляхом використання спеціалізованих психотерапевтичних програм і технологій.

Багато з таких осіб стикаються з флешбеками, емоційною відстороненістю та почуттям провини за те, що вижили, що може призводити до ізоляції від суспільства. Цивільні громадяни, особливо ті, хто став свідком насильства, зазнав матеріальних втрат чи втратив близьких, часто відчують постійний страх, тривожність і безнадію [2].

По-четверте, інтеграцію ветеранів у цивільне життя. Після завершення служби важливо допомогти військовим успішно адаптуватися до мирного життя, забезпечивши їх психологічну та соціальну підтримку. Програми реінтеграції мають включати психологічні тренінги, професійну підготовку, підтримку у працевлаштуванні.

Психологічний супровід професійної діяльності особового складу сектора безпеки і оборони варто розглядати крізь призму реалізації таких ключових функцій, як планування, організація, лідерство та контроль. Планування у сфері національної безпеки є складовою державного управління, що включає визначення пріоритетів, завдань і заходів для зміцнення безпеки України, а також забезпечує збалансований розвиток сектора безпеки і оборони, спираючись на аналіз поточної ситуації та фінансово-економічні можливості держави. Попередні спроби реформування окремих елементів цього сектора демонструють відсутність комплексного підходу та здебільшого обмежуються декларативним визнанням значущості патріотичного і морально-психологічного стану особового складу [4].

Отже, психологічне забезпечення службово-бойової діяльності сил безпеки і оборони України є ключовим елементом забезпечення та підтримки боєздатності військових, їхнього психічного здоров'я та стійкості до стресу в умовах криз. У контексті сучасних викликів і загроз воєнної агресії, з якими стикається Україна, необхідно посилювати роль психологічних служб, забезпечуючи їх кваліфікованими кадрами та сучасними методами підтримки. Лише комплексний підхід до психологічного забезпечення сприятиме досягненню належного рівня готовності військовослужбовців до виконання бойових завдань і збереженню їхнього здоров'я в умовах війни.

1. Богуславський В. В., Дегтярьова М. Д. Психологічне забезпечення службово-бойової діяльності сил безпеки і оборони України в умовах воєнного стану. *Актуальні проблеми службово-бойової діяльності сил сектору безпеки і оборони України в умовах воєнного стану : матеріали Регіон. наук.-практ. конф.* (м. Дніпро, 30 черв. 2022 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. С. 12.

2. Глушук А., Кандибал А., Оданельчук Н. Посттравматичний стресовий розлад, як наслідок війни у військовослужбовців та цивільних. *Вісник Національного університету оборони України*. 2024. № 6 (82). С. 19–25.

3. Павлюк М. М. Психологічна адаптація військовослужбовців Збройних Сил України. *Вісник Національного університету оборони України*. 2022. № 6 (70). С. 134–141.

4. Старинська О. В. Основні психологічні підходи до вивчення феномена «інтелект»: теоретичний науковий дискурс. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Психологія*. 2022. Вип. 4. С. 9–14.

Марина ЛОГІНОВА

викладач кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна)

<https://orcid.org/0000-0001-5608-9911>

БЕЗПЕКА ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ В КОНТЕКСТІ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ У НАЦІОНАЛЬНОМУ ТА МІЖНАРОДНОМУ ВИМІРАХ

Реагування на сучасні виклики та загрози в умовах послідовного входження України у світову економічну й політичну систему та активних внутрішньополітичних демократичних перетворень потребує формування принципово нової системи гарантування безпеки життєдіяльності суспільства. Така система має відповідати масштабам існуючих

загроз, бути дієво інтегрованою у систему міжнародної та регіональної безпеки як їхній невід'ємний складник. Для демократичної держави особливої актуальності набувають основоположні принципи захисту прав людини та верховенства права [3].

Прийняття сучасної моделі гарантування безпеки життєдіяльності суспільства є необхідною передумовою входження України до світової цивілізації на рівноправних засадах і основою здійснення самостійної внутрішньої та зовнішньої політики. Відсутність такої моделі спричиняє зневажливе ставлення до країни, змушеної йти у фарватері політики інших держав.

Надзвичайні ситуації у сучасному світі мають різний характер. Найчастіше у дослідженнях розглядаються природні чи техногенні явища, а соціальним приділяється менше уваги, так само як і новим соціальним викликам, що загрожують безпеці України та світової спільноти загалом [1, с. 38].

З аналізу надзвичайних ситуацій за останнє десятиліття випливає, що більш ніж у 70 % випадків їх виникнення пов'язане з діяльністю людини та спричинене факторами соціального характеру. Це свідчить про актуальність розгляду досліджуваного питання.

Надзвичайна ситуація соціального характеру – це обстановка на певній території, що склалася внаслідок небезпечного соціального або соціально-політичного явища і створює реальну загрозу життєво важливим інтересам особи, суспільства та держави, що спричинила людські жертви та значні матеріальні втрати [2, с. 79–80].

Заходи щодо забезпечення стійкості функціонування об'єктів та підсистем транспорту у надзвичайних ситуаціях розробляються та здійснюються завчасно відповідно до державних цільових програм та мобілізаційного плану економіки України. Для забезпечення економічної безпеки країни необхідна підтримка такого рівня розвитку та функціонування транспортної системи, який: дозволить за будь-яких умов задовольняти життєво важливі потреби економіки, збройних сил та населення у перевезеннях; сприятиме збереженню економічної єдності країни шляхом створення умов розвитку транспортно-економічних зв'язків між її регіонами.

Відповідно для підвищення економічної безпеки держави в частині, яка залежить від транспорту, поряд із заходами щодо посилення матеріально-технічної бази транспорту, підготовки його до роботи в особливих умовах і при надзвичайних ситуаціях та збереження її науково-технічного потенціалу передбачаються: зменшення залежності вітчизняного транспорту від постачання технічних засобів з інших країн та необхідності використання транспортної інфраструктури інших країн; захист інтересів вітчизняних перевізників та виробників транспортних засобів, а також внутрішнього транспортного ринку [2, с. 79–80]. Такою є загальна характеристика змісту адміністративно-правового регулювання діяльності органів виконавчої влади щодо забезпечення безпеки на об'єктах транспорту і транспортної інфраструктури [1, с. 38].

Зміна способів та характеру соціальних надзвичайних ситуацій прямо впливає на корективу у діяльності силових структур, і насамперед Національної поліції України, головними завданнями яких у надзвичайних ситуаціях є: захист життя, здоров'я, прав і свобод громадян, протидія злочинності, охорона громадського порядку, власності та забезпечення суспільної безпеки.

Сьогодні значна частина досліджень за цим напрямом визначає, що для підвищення ефективності діяльності працівників поліції щодо забезпечення громадської безпеки під час надзвичайних ситуацій соціального характеру необхідним є вирішення таких завдань: моніторинг надзвичайних ситуацій соціального характеру; впровадження методик аналізу ризиків під час прогнозування соціальних загроз; розробка заходів щодо управління ризиками надзвичайних ситуацій соціального характеру, включаючи їх запобігання за допомогою: оперативного реагування; зближення систем попередження та ліквідації надзвичайних ситуацій соціального характеру Національної поліції України та інших силових структур, а також громадських формувань та рятувальних організацій; удосконалення систем професійної підготовки працівників Національної поліції щодо попередження та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій соціального характеру; вивчення та впровадження міжнародного досвіду щодо забезпечення особистої безпеки співробітника поліції у надзвичайних ситуаціях соціального характеру [3].

Необхідно зазначити, що питання особистої безпеки працівників Національної поліції України під час надзвичайних ситуацій техногенного характеру залишається вкрай актуальним на сьогодні. В умовах такої надзвичайної ситуації, з огляду на спонтанність її розвитку і найчастіше непередбачуваність наслідків, першочергового значення набуває

неухильне дотримання особистої безпеки працівника поліції задля успішної реалізації покладених на нього функцій.

1. Грибан В. Г., Фоменко А. Є., Казначєєв Д. Г., Бойко О. І. Безпека працівників Національної поліції в умовах надзвичайних ситуацій : навч. посібник / за заг. ред. В. Г. Грибана. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 100 с.

2. Давигора Ю. І., Молотай В. А., Коломієць О. В. та ін. Дії працівників органів Національної поліції при виникненні надзвичайних ситуацій. Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2020. 156 с.

3. Ромашенко В. Є. Особиста безпека поліцейського : навч. посібник. Маріуполь : ДонДУВС України, 2021. 119 с.

Олена ЛОПАСВА

старший викладач кафедри
вогневої підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна)

<https://orcid.org/0000-0003-1132-9357>

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ З УРАХУВАННЯМ ГЕНДЕРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ

Законодавче регулювання діяльності Національної поліції України визначає вогневу підготовку як обов'язкову складову професійного навчання. Відповідно до Закону України «Про Національну поліцію» [1] поліцейські зобов'язані володіти навичками застосування вогнепальної зброї в умовах, що загрожують життю і здоров'ю громадян чи самому поліцейському. Воєнний стан посилює актуальність цих вимог, оскільки ризики, з якими стикаються правоохоронці, значно зростають. Тому саме від ефективності їхньої професійної діяльності в умовах воєнного стану вирішальною мірою залежить і безпосереднє забезпечення внутрішньої безпеки України [2, с. 377].

У сучасних умовах воєнного стану, коли питання безпеки та оперативності реагування стають надзвичайно актуальними, організація вогневої підготовки працівників Національної поліції України потребує перегляду традиційних підходів. Одним із важливих аспектів удосконалення навчального процесу є врахування гендерних особливостей поліцейських. Це дозволяє підвищити ефективність підготовки, забезпечити комфортні умови навчання для всіх працівників та уникнути потенційних бар'єрів в опануванні навичок. Гендерні питання є частиною сучасних дискусій. Проте сучасні виклики та загрози, які постають перед українським суспільством, додають особливої гостроти сприйняттю питань гендерної рівності, гендерних стереотипів, лідерства та військових аспектів цієї наукової теми [3, с. 433].

Практика організації вогневої підготовки в умовах воєнного стану свідчить, що фізичні та психологічні особливості чоловіків і жінок можуть впливати на спосіб засвоєння технік стрільби. Наприклад, жінки зазвичай виявляють вищу схильність до точності, зосередженості на деталях та ретельного виконання вправ, тоді як чоловіки частіше демонструють більш швидкі реакції в умовах стресу. Ці характеристики мають враховуватись під час розробки навчальних планів і організації занять [4, с. 316].

Окремим аспектом є вибір та адаптація зброї. Практика свідчить, що стандартні зразки зброї не завжди однаково комфортні для використання всіма працівниками, зокрема через відмінності у фізичній силі, розмірах долонь чи довжині рук. Особливо під час приведення зброї в готовність до стрільби, заміни магазину, дій після огляду зброї. У цьому контексті доцільно передбачити можливість використання адаптованих моделей зброї, що сприятиме кращому контролю за нею і підвищенню результативності стрільби.

Навчальні методики також мають враховувати гендерні особливості. Наприклад, жінки часто більш схильні до кооперативного навчання, коли інструктори створюють умови